

POSTANOWIENIE

13 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 13 lutego 2025 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Gminy N.
z udziałem Skarbu Państwa - Starosty T.
o założenie księgi wieczystej dla działki ewidencyjnej nr [...] o pow. [...] ha
położonej w obrębie J.,
na skutek skargi kasacyjnej Gminy N.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu
z 26 kwietnia 2023 r., I Ca 106/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 kwietnia 2023 r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu oddalił apelację wnioskodawcy Gminy N. od postanowienia Sądu Rejonowego w Tarnobrzegu z 23 stycznia 2023 r., w sprawie z udziałem Skarbu Państwa - Starosty T. o założenie księgi wieczystej oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną od powyższego postanowienia wniosła Gmina N. Wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Podała, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia czy w postępowaniu wieczystoksięgowym sąd jest uprawniony na podstawie art. 626⁸ § 2 oraz

art. 626⁹ k.p.c. w zw. z art. 34 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, do badania ważności ostatecznej decyzji administracyjnej, jeżeli decyzja ta zawiera wszystkie elementy formalne.

Uczestnik postępowania nie wniósł odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie

może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

Skarżąca nie spełniła powyższych wymogów.

Sformułowane przez nią zagadnienie prawne, w zakresie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia, sprowadza się w istocie do powtórzenia stanowiska wnioskodawcy wyrażonego w toku sprawy i podania, że w postępowaniu wieczystoksięgowym sąd nie może badać legalności decyzji komunalizacyjnej i jest nią związany. Skarżąca przywołuje przy tym poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z 9 października 2007 r. (sygn. akt III CZP 46/07). Uszło uwagi skarżącej, że poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w wskazanej uchwale zostały sformułowane w sprawie dotyczącej uzgodnienia stanu prawnego ujawnionego w księdze wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, a nie w związku z dokonaniem wpisu przez sąd wieczystoksięgowy. Nie budzi natomiast wątpliwości, że w postępowaniu wieczystoksięgowym kognicja sądów jest ograniczona, zgodnie z przepisem art. 626⁸ § 2 k.p.c., natomiast rozpoznając powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, sąd może uwzględnić także inne okoliczności i dowody poza wymienionymi w art. 626⁸ § 2 k.p.c.

Obok odwołania się do wskazanej uchwały i przedstawienia własnej oceny sprawy skarżąca nie podała innych argumentów, świadczących o istnieniu spornego zagadnienia prawnego. Nie jest natomiast rolą Sądu Najwyższego samodzielne poszukiwanie okoliczności świadczących o występowaniu w sprawie podanych przez skarżącego przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżąca ograniczyła się jedynie do zasygnalizowania podanej problematyki, co nie

pozwała na przyjęcie, że wykazała skutecznie występowanie w sprawie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

A.W.

[a.ł.]